

Sait Halim Paşa Yalısı yakıldı

Yıllardır giyabi tutuklu olarak aranan TURBAN Kuşadası Marina'sı eski müdürü Haydar Mengi, Arena'ya konuştu. Mengi, tarihi Sait Halim Paşa yalısının yakıldığını söyleyerek, "Yalının içi boşaltıldı. Bence yalı yüzde bin yakıldı! Çünkü daha önce gözlerimle gördüğüm eserler yerlerinde yoktu. Bu konuda tanıklık yapmaya hazırım" dedi.

ÜNLÜ
Champs Elysees Bulvarı'nda telaşlı bir sulu kar, savrulmuş yağmur, tepemizde sıçırıklar, çiğlik çiğliğe uçuşuyor. Çok geçmeden, Aydın 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yıldır giyabi tutuklu olarak aradığı Haydar Mengi, buluşma yerine geliyor.

ARANAN MÜDÜR KONUŞUYOR

TURBAN'a ait Kuşadası Marina'sı'nın eski müdürlerinden Haydar Mengi'nin aranma nedeni, onun döneminde marinateda yapılan yolsuzluklar... Haydar Mengi'nin yurda dönüş, marina olanaklarının Çiller Ailesi'ne peşkeş çekilmesi konusunda yargıya hesap vermesi gerekiyor. Davanın diğer sanığı Özer Çiller.

Haydar Mengi ile yaptığımız röportaja, "Sait Halim Paşa Yalısı yandı mı, yoksa yakıldı mı?" sorusuyla başlıyoruz. "Yalı yakıldı..." diyor ve anlatıyor:

"İstanbul'da geçici görevli olduğum süre içinde Sait Halim Paşa Yalısı'nda konakladım. O dönemde, Kültür Bakanlığı'ndan gelen bir memurla sayım yapmıştık. Kütüphanesi, çok değerli el yazması kitaplarla doluydu. Ayrıca ünlü ressamların eserlerinden oluşan zengin bir tablo koleksiyonu vardı. Bir de, 16. yüzyıldan kalma çinilerle bezenmiş bir şöminenin açıkta durduğunu görmüştük. Üzerlerinde imza bulunan bu çinilerin bir süre sonra sökülüp götürüldüğünü biliyorum."

YALININ İÇİ BOŞALTILDI

1890 yılında dönemin önde gelen mimarlarından Petraki Adamanti'nin ampir ve eklektik üslupla inşa ettiği yalının yakıldığını öne süren Haydar Mengi'ye bu tespiti nasıl yaptığını soruyorum. O, itiraflarını sürdürüyor: "Yalının içi boşaltılmıştı. Size çini örneğini verdim. Çok değerli tabloları ve kitapları da götürdüklerine eminim. Bu nedenle TURBAN bünyesinden oraya atayacakları bir yönetici bulmak giderek zorlaşıyordu. Yalının Başbakanlığa devri de bu zorluktan kaynaklandı. Yangından önce göstermelik bir onarıma başlandı. Onarım için getirilen kişileri, İstanbul il teşkilatından biri bulmuştu. Yapıldı denilen onarım işleri de gerçekte yapılmamıştır. Kesilen faturalar hayalidir."

"Peki yangından önce yalıya gidip hangi eserlerin yerinde yeller estiğini belirleyebildiniz mi?"

"Evet... Bazı tabloların yerinde durmadığını gördüm. Bence yalı yüzde bin yakıldı! Çünkü daha önce gözlerimle gördüğüm eserler yerlerinde yoktu. Bu konuda tanıklık yapmaya hazırım."

"Yalıda sizin dışınızda kalan görevliler var mıydı?"

"Evet vardı. Başlangıçta TURBAN'ın güvenlik görevlileri kahyorlardı. Bunlar 25-30 kişiydi.

UĞUR DÜNDAR
yazıyor
TELEFONLARIMIZ
İSTANBUL: 915 55 215 55 26-215 51 11
Adres: ARENA PROGRAMI Dışarı Cad. No:17 80720 Maslak/Beşiktaş/İSTANBUL
ARENA PROGRAMI

Görünürde korumadılar, ama gerçekte sadece TURBAN'dan para almak için geliyorlardı. Sonra da Başbakan'ın (Tan-su Çiller'in) kendi korumaları da orada kalmaya başladılar. Düşünün bir kere, o kadar güvenlikçi var ama, onlara rağmen yalı yanıyor! Olacak iş mi Allah aşkına?.."

DUMANKAYA KESİNLİKLE HAKLI

"O halde yalıyı kimler yaktılar?"
"İçini boşaltıp, devlet malını peşkeş çekenler yaktı."

"Milletvekili Halit Dumankaya, yangından önce yaptığı konuşmalar ve verdiği önergelerle bir bakıma TBMM'ye, yalının yakılacağını ihbar etmişti. Ama onu dinleyen olmadı ve görkemli yalı, göz göre göre yandı. Dumankaya'nın iddiaları konusunda ne söyleyeceksiniz?"

"Dumankaya kesinlikle haklıdır! Hem yalının yakılması, hem de Kuşadası Marina'sı'nın olanaklarının Çillerler'e peşkeş çekilmesiyle ilgili tüm iddialarında haklıdır."

"Peki siz TURBAN skandalı mahkemeye intikal ettikten sonra neden

yurtdışına kaçtınız? Halen giyabi tutuklu olarak her yerde aranmanıza karşın kaçmayı sürdürüyorsunuz. Niçin yurda dönüp adaletle teslim olmuyorsunuz?"

KİM VURDUYA GİDEBİLİRİM

"Ben 1995'in başında Türkiye'den ayrılıp buraya. Fransa'ya geldim. Zaten TURBAN'a girmeden önce Paris'te bir işim vardı. İşime döndüm. Bu arada can güvenliğimi düşünmek zorundaydım. Konuşmamdan korkanlar her şeyi yapacak güçteler."

Haydar Mengi, can güvenliği sağlandığı takdirde yurda dönebileceğini söylüyor. O, özellikle cezaevi koşullarında kim vurduya gitmekten korkuyor. Buna örnek olarak da örtülü ödenek dolandırıcısı Selçuk Parsadan'a yapılan saldırıyı gösteriyor.

Röportajın ardından Arena Yapım Sorumlusu Mehmet Ali Önel'le birlikte Champs Elysees'ye çıktığımızda karanlık çoktan basmıştı. Kaldırımlarda fotoğraf çekti gibi öpüşen aşıkların, ne yanıp kül olan görkemli Sait Halim Paşa Yalısı'ndan, ne de TURBAN yolsuzluğundan haberleri vardı.

Onlar donuk bir film karesini andıran puslu Paris gecesinde, durmaksızın öpüşüyorlardı.

Not: Ömer Bilgin TURBAN Genel Müdürü'yken Arena ekibi, kendisiyle Sait Halim Paşa Yalısı'nda bir röportaj yapmıştı. Çekimler sırasında ekibe yalıyı gezdiren Ömer Bilgin, çok sayıda boş resim çerçevesini göstererek "Bunları böyle bulduk!" demişti. Haydar Mengi ise aksini iddia ediyor. İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'a duyurulur.

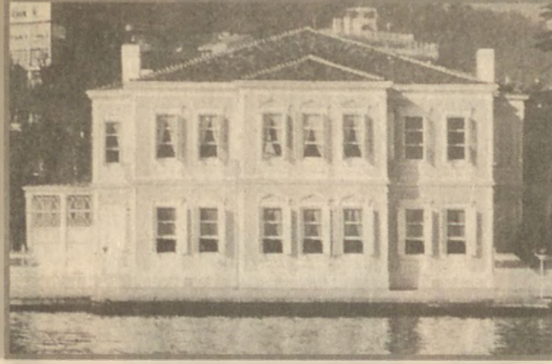
ARENA Genel Yönetmeni Uğur DüNDAR ve ARENA yapım sorumlusu Mehmet Ali Önel, TURBAN Kuşadası Marina'sı eski Müdürü Haydar Mengi ile Paris'te görüştü.

'Yakılacak' dendi ve yandı

1890'da yapıldı

1890 yılında ünlü mimar Petraki Adamanti tarafından yapılan yalının ilk sahibi Düzoğlu Ailesi'dir. Yalı daha sonra sırasıyla Logofetter, Abdul Halim Paşa ve Prens Sait Halim Paşa'nın mülkiyetine geçti. Sait Halim Paşa'ın oğlu Prens Halim'e geçen yalı 1968 yılında Turizm Bankası'na satıldı. 1980-84 yılları arasında restore ettirildi. Yalı son olarak Başbakanlık Yazlık Konutu olarak kullanılıyordu. Sait Halim Paşa Yalısı'nın bahçesinde ise Mehmet Ali İlcak, gece klübü işletiyordu.

ANAP'lı Halil Dumankaya'nın 7 Aralık 1994 tarihinde TBMM'de yaptığı TURBAN'la ilgili konuşmada 'Yakılacak' iddiasında bulunduğu Yeniköy Köybaşı Caddesi üzerindeki Sait Halim Paşa Yalısı, 12 Kasım 1995 tarihinde yandı. Yangın, dönemin Başbakanı Tansu Çiller'in İstanbul'da bulunduğu zamanlar çalışmalarını yürüttüğü yalının çatı katında başladı. Yangın sırasında, yalıda restorasyon çalışmaları yürütülüyordu. Yangının elektrik kontağından ya da restorasyon çalışmalarını yürüten işçilerin attığı sigaradan çıktığı ihtimali üzerinde duruldu. Yalının çatı katı ve ikinci katı tamamen yandı. Alt kattaki eşyalar kullanılamaz hale geldi. Yangına neden olmakla suçlanan şirket elemanı 12 kişi, Sarıyer Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılandıkları davadan 1998 yılı mart ayında beraat etti. Karar, bir süre önce Yargıtay tarafından bozuldu ve yeniden görülmeye başlandı.